



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

69. An communicatio voti virtute Bullæ Cruciatæ debeat fieri in confessione sacramentali? Idem dicendum est, quando supradicta commutatio efficeretur per privilegia Regularium, vel per aliquod ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

emine. *f. c. de vectigalib.* ubi pena capitis imponitur his qui de rebus ad proprium usum necessariis vectigalia exigunt. Et in *l. omnium. c. de vectigalib.* determinatur, ut gabellae tantum imponantur, vel exigantur pro rebus, vel ex rebus mercimonij, & negotiationis causa asportatis, vel delatis.

2. Deinde, supradictas gabellas iniustas esse patet: quia in illis pauperiores ita onerantur, sicut diuites: quod est contra iustam formam tributi, quae efficit, ut vnusquisque soluat iuxta proportionem suarum facultatum. Imò plus solvunt pauperes, quam diuites: nam panem, vinum, oleum, &c. frequentius emunt pauperes: ergo plus persolunt, quam diuites. Et tandem ex istis tributis aequè grauantur peregrini, ac incolae: cum tamen causa tributi ad peregrinos non pertineat.

3. At, his non obstantibus, placet mihi sententia Suar. *de legib. lib. 5. c. 16.* Turriani in 2. 2. tom. 2. *disp. 44. dub. 3. n. 1.* qui multos alios citat, & Ioan. de la Cruz in *direct. conf. part. 1. praep. 7. art. 1. dub. 1. conclus. 1.* & aliorum assensum, dictam gabellam esse iustam: quia seruatur in illa, quantum fieri potest, aequalitas: nam, licet pauperes plures habeant aliquando filios; tamen communiter, quia pauperes sunt, minus emunt ex his rebus, quae ad vitam usum sunt necessaria, quam diuites. Deinde, ut notat Malderus in 2. 2. *tract. 5. c. 6. dub. 6.* licet pauperes in his gabellis aequè contribuunt, ac diuites, aut etiam amplius, hoc ipsum tamen à ditioribus compensatur: quod enim cariora sunt, quae ad communem victum pertinent, eò solent carius vendi opera, quas pauperiores in Republica praestant.

4. Adde, quòd, ut optime notat Molina, & alij, vectigalia, quae ex mercibus soluere coguntur mercatores non tam redundant in grauamen, ac sumptus ipsorum, quam in grauamen eorum, qui illas ex ipsis sunt empturi; mercatores quippe, quòd carius emunt merces, quas asportant, & quòd plura tributa ex eis solvunt, eò carius eas vendunt. Quòd fit, ut grauamen eiusmodi magna ex parte redundet in populos, seu in emptores earum mercium, & non in mercatores, licet emptores, & populus id non consideret. Quòd fit, ut quae inaequalitas obicitur ex eo, quòd tributum soluantur ex his rebus, quae asportantur, emuntur, aut venduntur ad subleuandam propriam necessitatem cernatur, & accidat similiter in eo, quòd mercatores vectigalia soluant ex rebus, quas asportant, emunt, aut vendunt negotiationis causa; quandoquidem haec ipsa tributa tandem solvunt, qui eas res emunt ad subleuandam propriam necessitatem.

5. Et tandem ex impositione dictarum gabellarum minora sunt murmura, quam essent in censu patrimonij, aut capitis: in aestimando enim cuiusque patrimonio multum odij, multum etiam deprauati iudicij incurritur, deinde oportet multos esse Officiarios ad exigendum, quorum stipendia multum augent tributum, & per huiusmodi tributa super poculenta, & esculenta, seu similia, cum per minutim soluatur reipublicae subsidium, insensibile quodammodo est detrimentum soluentium. Itaque, publicae commoditatis gratia, merito talia vectigalia debent tolerari, & licita sunt.

6. Ex quibus omnibus apparet, secundum hanc sententiam, posse Principem, seu rempublicam, imponere vectigalia, non solum in his, quae negotiationis causa venduntur, siue emuntur; sed etiam in his quae venduntur, aut emuntur, ut necessaria ad vitam usum: verum est, quòd supradicta sententia recipitur à multis, & probabiliter quidem cum aliquibus conditionibus, & non aliter, quas condiciones ponit Lefsius *lib. 2. c. 33. dub. 7. num. 5.* Reginaldus in *praxi. tom. 1. lib. 10. c. 24. num. 377.* Molfesius in *sum. tom. 2. tract. 1. c. 2. n. 96.* Faustus in *spec. Conf. disp. 33. q. 2. n. 4.* Laym.

in *Theol. mor. lib. 4. sect. 5. tract. 3. n. 3. c. 3.* Tanner. in 2. 2. *disp. 4. q. 6. dub. 1. n. 345.* & alij.

7. Restat modò respondere ad argumenta contraria sententiae. Ad primum respondet Turrian. *l. c. n. 3.* illam legem non esse dispositionem iuris naturalis, sed positui; idèò mutari potest, solumque obseruatur, ubi leges iuris communis obseruantur. Adde, quòd ut notat noiter Megala in *p. 2. lib. 2. c. 17. q. 5. n. 71.* nullus potest imponere gabellas, nisi Princeps, seu Magistratus qui in regimine temporalium supremam auctoritatem, & regalia, & merum, & mixtum imperium de iure habent, & ab alio nouas leges non recipiant. Sed hi Principes possunt & imperiales leges tollere. Ergo, & contra dictam legem vnuerſi possunt nouas gabellas instituire; & consequenter gabellas sic institutas exigentes, vel imponentes non essent excommunicati. Vel tandem respondendum est dictam legem, per contrariam consuetudinem abrogatam fuisse, ut restat Graffius in *de iur. lib. 4. c. 18. n. 81.* & Duard. in *Bull. Cen. lib. 2. can. 5. quest. 5. num. 6.* cum alijs DD. supra citatis.

8. Ad secundum argumentum patet responsio ex dictis, quibus adde, cum pauperes paucis soleant esse contenti, & modico viuere, pauca vendunt, & emunt; & consequenter modicum soluant à terrena quantitate, quam ex tali emptione, & venditione diuites solvunt.

9. Ad tertium responderet, quòd peregrini merito tales gabellas soluant: nam & in sua patria vicissim ex hac republica peregrinos similiter ipsi tractant: & ita docuit Malderus in 2. 2. *tract. 8. cap. 6. dub. 6.* & alij.

10. Notandum est verò, quòd stando in contraria opinione, nempe, supradictas gabellas esse iniustas; tamen non desunt Doctores, qui in tali casu illas imponentes non incurrent in excommunicationem Bullae aſserant; & sic notauit Sayrus *de cens. lib. 3. cap. 9. num. 6.* & alij: quia putant; imponentes gabellas solum incurrent in excommunicationem Bullae Cenae, ex defectu causae efficientis, nempe, si non habeant potestatem imponendi; non autem ex defectu causae materialis, ut esset in casu nostro; vel ex defectu causae formalis, ut si imponeretur Clericis, vel aliis exemptis. Sed, ut diximus supra, non desunt Doctores, qui contrarium sentiant; videlicet, posse aliquem in dictam excommunicationem Bullae incurrent; non solum ex defectu causae efficientis, sed etiam materialis, formalis, & finalis. Et istae opiniones sunt omnes probabiles, non solum ex principijs intrinsicis; sed etiam ex principijs extrinsecis: nam vtraque opinio habet pro se optimos Auctores.

Sed haec satis dicta sint de aliquibus casibus Bullae Cenae, ad cognoscendum, vtrum indigeant privilegio Bullae Cruciatæ: pergamus modò ad alia dubia circa ipsam Bullam Cruciatæ.

RESOL. LXXIX.

An commutatio voti virginitatis Bulla Cruciatæ debeat fieri in confessione sacramentali?

Idem dicendum est, quando supra dicta commutatio efficeretur per privilegia Regularium, vel per aliquod habitum. Ex p. 1. tract. 11. Resol. 45.

§. 1. Affirmatiuè responderet Fernandez in *exam. Theol. mor. p. 3. c. 9. sect. 2. §. 17. num. 3.* Rodriguez in *Bulla Cruciatæ, §. 9. n. 113. regul. 9.* & Vega in *summa. tom. 2. cap. 129. cas. 34.* & alij.

2. Sed contrariam sententiam probabiliorē esse iudicio cum Sanchez in *summa. tom. 1. lib. 4. c. 5. num. 15.* Henriquez *lib. 7. cap. 30. num. 6.* & alijs penes ipsos, quibus

quibus ego addo Homobonum de exam. Eccl. p. 1. r. 5. cap. 6. q. 4. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 26. claus. 9. §. 3. & Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. c. 16. n. 4. quia in textu Bullæ Cruciatæ non dicitur: Vt auditis Confessionibus, commutatio votorum efficiatur. Ergo &c.

Et hæc doctrina procedit etiam, quando dicta commutatio efficeretur per privilegia regularium, vel aliquod Iubileum. Ita Naldus in summa, verb. Indulg. tom. 8. Henriquez & Sanchez, ubi supra, quidquid contrarium asserat Saytus in clavi lib. 6. c. 11. n. 101. deya part. 2. cas. 1. Peregrinus in compend nostrorum part. 1. tit. commut. §. 3. Sanctarellus tract. de lib. cap. 8. dub. 8. & alij penes ipsos.

RESOL. LXX.

An Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ possit commutare omnia vota, quæ Episcopus commutare potest? Item dicendum est de I. bileo.

Et an doctrina huius Resolutionis procedat, quando Episcopus dispensat, ut Episcopus tantum, non autem quando dispensat ut Sedis Apostolica delegatus, quia in tali casu Confessarius virtute Cruciatæ non possit tale votum commutare, ut quando dispensaret in his, votis ratione solius necessitatis? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 56.

Hæc quæstio multum conducit ad resolutionem multorum casuum quos supra, determinamus, & infra examinandi sunt: ideo respondeo affirmative cum Bonacina de legib. disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 4. n. 6. Sanch. in sum. tom. 1. lib. 1. cap. 54. num. 19. & de mar. tom. 3. lib. 8. disp. 15. num. 1. quem novissime sequitur Sanctarell. de lib. cap. 9. dub. 1. & alij; & ita dicendum est de Iubileo: ex quibus patebit resolutio multorum casuum.

Notandum est tamen, supradictam sententiam procedere, quando Episcopus dispensat, ut Episcopus; non autem quando dispensat, ut Sedis Apostolicæ delegatus; ut ex multis notavit noster P. Leone in tract. de lib. part. 2. quæst. 1. sect. 2. num. 17. & Barboia de presb. Episcop. part. 1. alleg. 17. num. 14. qui citat Rodriguez, & Suarez: nam in tali casu Confessarius non possit tale votum commutare per Cruciatam, si cum quando Episcopus dispensaret in his votis ratione solius necessitatis, ut observat Sanchez de matrim. lib. 1. disp. 40. num. 9.

RESOL. LXXI.

Quam vota possit Confessarius, virtute Bullæ Cruciatæ commutare: Ex part. 1. tract. 11. Ref. 68.

Respondeo omnia præter votum castitatis, Religionis, & vota transmarina: & ideo potest commutare votum eundi Romam, aut Compofellam, peregrinandi gratia, quod votum vulgò dicitur, dicitur de Galicia. Et ratio est: quia in Bulla illa vota exceptantur: ergo &c. Et ita notat Fernandez in exam. Theol. mor. p. 2. c. 9. sect. 2. §. 17. n. 7. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 9. §. 5. n. 43. qui citat Rodriguez.

RESOL. LXXII.

An Confessarius peccet, ut si sine causa nolit virtute Cruciatæ commutare vota penitentis? Et an etiam Regulares peccent, si nolent virtute suorum privilegiorum vota penitentis commutare: Ex part. 1. tract. 11. Ref. 44. Tom. I. P.

Respondeo affirmative, cum Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 54. num. 12. qui citat multos alios quibus ego addo Bartolom. à S. Faustino in thes. res. lig. lib. 4. q. 53. & Homobonum de exam. Eccl. part. 1. tract. 5. cap. 6. quæst. 40. Et ratio est: quia cum Confessarius per Bullam Cruciatam sit Index delegatus in penitentis fauorem, tenetur ius ex privilegio illo sibi concessum tribuere, sicut Episcopus dicitur infidelis in cap. quanto, 2. quæst. 5. si denegat dispensationem subdito petenti ex iusta causa.

Notandum est verò, quòd regulares non peccent, si nolent virtute suorum privilegiorum vota penitentis commutare. Et ratio est: quia non astringuntur uti suo privilegio. Ita Sanchez ubi supra, cum aliis; licet non minus probabiliter contrarium asserat Henriquez lib. 7. cap. 8. n. 2. cum aliis quos sequitur Faustus, ubi supra quæst. 54. addens, in fine quæstionis, Confessarios in utroque casu peccare ad minus venialiter.

RESOL. LXXIII.

An Confessarius possit commutare vota post Bullam susceptam emissa: Ex part. 1. tract. 11. Ref. 50.

Respondeo affirmative, quidquid dicat Sorus cum Fernandez in exam. Theol. mor. p. 1. cap. 9. sect. 2. §. 17. num. 4. & Villalobos in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 9. §. 3. n. 40. qui citat Nauarrum, Cordubam, & Azorium. Sed mecum sentit Ledesma in sum. tom. 2. tract. 11. c. 4. dub. 5. & Acofta in Bull. q. 7. Et ratio est: quia fauores sunt ampliandi: & quando Summus Pontifex in Bulla concedit privilegium commutandi vota, non illud restringit, aut limitat: ergo neque hos restringere: aut limitare debemus. Et Henriquez in sum. lib. 6. cap. 16. num. 3. in Gloss. litt. N. asserit ita etiam sensisse omnes Doctores Salmanticenses, & opinionem Soti falsam etiam ibi vocat. Vide etiam Malderum in 2. tract. 10. cap. 5. dub. 11.

RESOL. LXXIV.

An Confessarius in fine anni possit differre commutationem voti, etiamsi annus Cruciatæ transeat, si velit maturius considerare, uter voti commutationem dicendo penitenti, commuto tibi votum in id, quod ego, vel alius postea existimabit commutandum? Et in tali casu, an penitens peccet, si illud votum violaverit antequam Confessarius materiam subrogandam prescribat: Ex part. 1. tract. 11. Ref. 52.

Respondeo affirmative cum Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 11. n. 15. Sanch. in sum. tom. 4. lib. 4. c. 5. n. 31. 32. & 39. qui rationem adducit: quia iam accepit potestatem, & inchoavit causam, & ut dicam, concessit commutationem tempore habili: quod satis est, ut possit postea illud commutare.

Notandum est vero in gratiam Confessariorum, quod in tali casu, nec peccat penitens, si antequam Confessarius, vel alius vir materiam subrogandam prescribat; votum illud violaverit. Et ita docet Sanchez ubi supra, cui ego addo Lessium lib. 2. cap. 40. dub. 26. num. 109. quidquid in contrarium asserat Rodriq. in expos. nostre Bullæ §. 9. num. 1. 5. Et ratio est: quia obligatio illius voti iam est extincta, & translata in aliam materiam in genere, quam penitens acceptavit; & ideo implicite voluit id, quod Confessarius, vel alius vir prescripturus est, ac ideo ante talem prescriptionem votum non obligabit.

N A
H N I A
L I V V
I I I

